

Anotace přednášek v rámci Dne otevřených dveří FLÚ AV ČR

Mnemonicá energie – Mgr. Tomáš Dvořák, Ph.D.

Přednáška se věnuje představě kulturních artefaktů coby akumulátorů určitého druhu (kulturní, sociální, historické) energie s důrazem na koncepci mnemonicé energie z počátku 20. století, vyjádřenou biologem a psychologem Richardem Semonem a kulturním historikem Aby Warburgem. Obrazy či předměty tu jsou chápány jako nosiče potenciálu, jež může být reaktivován v jiných dobách, vynořit se v nových souvislostech a nečekaných kontextech. Pozornost bude taktéž věnována roli mnemonicé energie v současných úvahách o dějinách kultury a kulturní paměti.

Nekonečno – Mgr. Vít Punčochář

V souvislosti s nekonečnem si lze klást otázky teologické (Pomůže nám nekonečno dokázat existenci boha?), či fyzikální (Je vesmír nekonečně rozlehlý nebo snad nekonečně dělitelný?). Avšak byli to zejména matematici, kteří dokázali odpovědět na obecnou otázku, co to nekonečno je. Po staletích usilovného přemýšlení nad tímto tématem dospěli k poznání, že nekonečno není rozumem neuchopitelná entita, jak se domnívali staří Řekové. Avšak abychom v nekonečnu mohli zpozorovat řád, musíme se oprostít od způsobu myšlení, na který jsme zvyklí. Cílem přednášky bude zprostředkovat takovýto vhled do povahy nekonečna.

Jazyk a změna. Změny jazyka v dějinách klasické matematiky – prof. RNDr. Ladislav Kvasz, Dr.

Cílem přednášky je představit jazykové inovace, které doprovázely hlavně objevy v dějinách matematiky od antiky po konec 19. století, spojené se jmény jako Cardano, Descartes, Newton, Gauss nebo Galois. Ukazuje se totiž, že významné objevy v dějinách matematiky byly umožněny změnami jejího jazyka. Na příkladě zrodu algebry, analytické geometrie a diferenciálního a integrálního počtu bude ilustrován způsob, jakým dochází ke změnám syntaxe a sémantiky matematického jazyka.

Komenský v síti – PhDr. Vladimír Urbánek, Ph.D. a Mgr. Iva Lelková, Ph.D.

Přednáška přiblíží korespondenční síť evropské „republiky učenců“ v 17. století, v nichž hrál prominentní roli J. A. Komenský. Zároveň seznámí s možnostmi, které nabízí moderní počítačové technologie při zpracování a prezentaci učenecké korespondence tohoto dramatického období evropských dějin.

Rozličných figur a kupršťů kadeřavé promování. Jan Amos Komenský jako umělec slova – PhDr. Vladimír Urbánek, Ph.D. a kol.

V komponovaném, zhruba hodinovém pořadu chceme představit Jana Amose Komenského jako bravurního spisovatele, básníka i myslitele. V několika částech, oddělených hudebním doprovodem, zazní vybrané ukázky z *Labyrintu světa, Truchlivého, Unum necessarium, Obecné porady o nápravě věcí lidských*, básnických i písňových prací, kázání a dalších textů.